

UČILIŠTĚ A KARLOV

sborník Středního odborného učiliště stavebního, Plzeň, Borská 55

Plzeň 2013

UČILIŠTĚ A KARLOV

sborník Středního odborného učiliště stavebního, Plzeň, Borská 55

Tento sborník vychází v rámci projektu Učiliště na Karlově finančně podpořeného z projektu Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015 (www.plzen2015.eu), za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.

Plzeň 2013

Webové stránky:

www.plzen2015.eu
www.souplzen.cz
www.plzenskykarlov.cz
www.oplzni.eu

Střední odborné učiliště stavební, Plzeň, Borská 55

Bylo založeno 1. července 1984 a po sloučení s dalšími dvěma plzeňskými stavebními učilišti v letech 1996 a 1998 je v současné době jediným zařízením v Plzeňském kraji specializovaným na výuku oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s výučním listem se zaměřením na stavebnictví.

V současné době se na naší škole žáci učí v devíti oborech poskytujících vzdělání s výučním listem (včetně dvou oborů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami) a ve dvou oborech nástavbového studia poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Areál učiliště byl dobudován na počátku 90. let. Jeho součástmi jsou budova školy, budova domova mládeže, kuchyně a jídelna, multifunkční sál, tělocvična s posilovnou a hernou stolního tenisu a v budoucnosti má být postavena vedle domova mládeže hala pro odborný výcvik.

Odborný výcvik v současnosti probíhá jednak v dílnách, které se nacházejí v Borské, Harantově, Jateční a Křimické ulici, a jednak přímo na stavbách v Plzni a v jejím okolí.

Karlov

Zaniklá čtvrť Karlov v Plzni, vybudovaná Škodovými závody pro své zaměstnance v letech 1910 až 1913, pojmenovaná po Karlu Škodovi, se nacházela v okolí naší školy. Čtvrť, kterou postavila známá plzeňská stavební firma Müller a Kapsa, byla v době svého vzniku tvořena 217 domy, ve kterých žilo 3400 obyvatel. Součástí dělnické kolonie byla i vlastní škola, dva hostince, obchody, Lidový dům s kinem, venkovním jevištěm a zahradní restaurací, sokolovna a původně i lázně. Byl tam i parčík.

Za války a po ní byly v jejím okolí pracovní tábory. Během posledního náletu spojeneckých vojsk na sklonku války byla čtvrť značně poškozena. I přesto tato část Plzně fungovala i po válce a její obyvatelé si i nadále vytvářeli vlastní identitu „Karlováků“. Postupné materiální chátrání v období socialismu, preferovaná výstavba panelových sídlišť a plánovaný rozvoj výroby Škodovky vedly k definitivnímu zániku a demolicí unikátní čtvrti v druhé polovině 80. let minulého století.

Dnes je Karlov taková zvláštní oblast nad jižním okrajem Škodovky podél Borské ulice. Z dřívějšího Karlova zůstala jen budova někdejší sokolovny.

V současnosti se v blízkosti tohoto území staví depo pro trolejbusy a autobusy dopravního podniku a pro kompletní servis všech vozidel včetně tramvají. Depo má vyrůst do ledna roku 2014 ve škodováckém areálu.

Goldscheiderovka

Jedná se o místní název pro oblast mezi Karlovem a oblastí Na Hvězdě, od severu dále ohraničenou ulicí Borskou a areálem Škoda Plzeň, od jihu lze oblast těžko vymezit, sahá až k Borské věznici. Jméno tato oblast získala po majiteli bývalé cihelny, jejíž zbytky stojí ve stejnojmenné, tj. Goldscheiderově, ulici dodnes. Mimo torza cihlového komína zde lze nalézt i originální důkaz výroby cihel, a to cihlu s označením „GOLDSCHIEDER PILSEN“ v jednom ze sloupků zdejšího plotu.

Slovo ředitele

Hovoří-li se dnes o plzeňském stavebním učilišti, víme, že se mluví o nás. Nebylo tomu tak ale vždy.

Ještě před dvěma desítkami let v Plzni existovaly takovéto školy tři. Jedna sídlila v ulici U Borského parku a vychovávala stavbaře především pro tehdejší velký státní podnik Pozemní stavby Plzeň, ale třeba zedníky a tesaře i pro Škodu Plzeň. Školu druhou bychom našli tehdy na Moskevské, dnes Americké třídě. Tam se učili řemeslníci pro menší firmy - Stavební podnik města Plzně, Okresní stavební podnik Plzeň-jih a Okresní stavební podnik Plzeň-sever. Nejmladší plzeňské stavební učiliště vzniklo až v polovině 80. let minulého století; pro své potřeby si ho v Borské ulici na Karlově vybudoval další velký státní podnik - Vodní stavby.

Jen v Plzni bychom tenkrát napočítali snad patnáct set učňů stavebních oborů. Těch však začalo rychle ubývat, a tak v roce 1996 ukončilo činnost učiliště na Americké třídě a jeho žáci a učitelé se přestěhovali na Karlov, za další dva roky postihl stejný osud školu U Borského parku. Jakkoli to tehdy mnozí těžce nesli, bylo dobře, že se tak stalo. Od roku 1998 tak všichni plzeňští adepti stavebních řemesel přicházejí do učiliště na Borskou; škola má v té době přes šest set žáků, o které se stará více než sto zaměstnanců.

Jako jedni z mála jsme dokázali vzdorovat maturitní módě a setrvali jsme u učebních oborů. Může se to jevit samozřejmým, ale opak je pravdou - bylo to nejlepší rozhodnutí, které naše učiliště kdy učinilo. Dnes, kdy mnohé školy bojují o holou existenci, máme přes čtyři sta žáků. Přijímáme uchazeče nejen z Plzně, ale z celého Plzeňského kraje. Většinu oborů učíme jako jediní v kraji, některé jako jedni z mála v rámci celé republiky, počtem klempířů, pokrývačů a tesařů patříme k české elitě.

Připravujeme stavbu nové haly pro výuku odborného výcviku, která se stane součástí stávajícího areálu školy a domova mládeže na Karlově. Zázemí v ní najdou všichni naši truhláři a instalatéři, a opustit tak budeme moci nevyhovující objekty dílen proti 5. bráně na Borské, ve Skvrňanech a v Harantově ulici. Halu na Jateční třídě si ponecháme a přestěhujeme do ní všechna tři střecharská řemesla, která k sobě patří.

Snad to bude jediná důležitá změna, která nás čeká. Jinak budeme dál učit klempíře, truhláře, instalatéry, tesaře, zedníky, pokrývače a malíře pro celý Plzeňský kraj. Úspěšným absolventům učebních oborů chceme i v budoucnu nabízet nástavbové studium. Vynasnažíme se udržet tradici řemeslných stavebních oborů. A pořád se budeme starat o naše žáky, aby z nich vyrostli nejen šikovní řemeslníci, ale především dobří lidé.

Jsme škola, která je známá, čitelná a spolehlivá. Ať se nám daří.

(Mgr. Miloslav Šteffek, ředitel školy)

Z historie výstavby učiliště v Borské ulici

Záměr zřídit v Plzni vlastní střední odborné učiliště vyvstal ve vedení Vodních staveb Praha již někdy začátkem 70. let 20. století. Podnik Vodní stavby měl celostátní působnost a zařízení pro výuku dělnických stavebních profesí zřídil v Praze, Teplících a Táboře, a to střední odborná učiliště, zatímco v Plzni jen SPV – středisko praktického vyučování. Pro SPV byl vystavěn v 60. letech dům v Bendově ulici č. 22 (dnes výuka cukrářů), který nebyl pro provoz učiliště vhodný – byl to vlastně jen internát. Teoretická výuka se odehrávala tehdy v učilišti Stavebního podniku na Americké třídě.

První umístění areálu učiliště bylo plánováno do prostoru jižněji od toho současného, a sice poblíž Borské věznice u bývalého legendárního hostince U Darebáka. Stavební povolení na dnešní umístění do prostoru tzv. Goldscheiderovky (býval tu areál pro výcvik psů) bylo vydáno 15. listopadu 1983. Střední odborné učiliště bylo založeno oficiálně v roce 1984 a první školní rok probíhal v provizorních prostorách v Plzni v Zátíši. Již 20. září 1985 byla zkolaudována budova třípatrové školy (dnešní objekt mezi jídelnou a šatnami) a provizorní kotelna na uhlí v místě dnešní kuchyně. Ve školním roce 1985 – 1986 zde proto začala pouze teoretická výuka, strava se dovážela a vydávala v jídelně a do tělocvičny a internátu na Zátíši jezdil zvláštní objednaný autobus.

Mezi léty 1987 a 1990 proběhla dostavba areálu. Na jih byl přistavěn spolu se vstupním objektem (tzv. botárnou) šestipodlažní domov mládeže s kapacitou 210 ubytovaných žáků, s technologickým přízemím, kde byl byt školníka, sklady a dílny údržby. Západním směrem se rozšířil areál o suterénní železobetonový objekt krytu civilní obrany kapacitou 300 ukrývaných. Nad krytem vyrostla tělocvična se šatnami. Prostor mezi školou a domovem mládeže vyplnil promítací sál. Kolaudace proběhla 30. srpna 1989.

Mezitím v roce 1988 byla zahájena dostavba severní části areálu, kdy k jídelně - výdejně byla přistavěna na sever kuchyně s kapacitou 500 jídel denně, nad ní kaskádovitě tři podlaží kanceláří, učeben a kabinetů. Kolaudace proběhla v březnu 1990. Poté již bylo jen dostavěno původně škvárové fotbalové hřiště, které bylo později zatravněno. Plán dostavby ještě jedné budovy internátu již nebyl realizován.

Všechny objekty jsou ze železobetonového skeletu kromě krytu (železobetonový monolit tl. 600 mm) a tělocvičny (montovaná železobetonová hala). Vyzdívky jsou provedeny z keramických tvarovek CD-IVA tl. 450 mm, v objektu domova mládeže v kombinaci s keramickými panely tl. 350 mm, v objektu staré školy jsou obvodové stěny z keramzitových panelů doplněných vyzdívkami z tvárnice CALSILOX. Založení objektů bylo provedeno na základových patkách a pasech. Botárnu vedle ubytovacího objektu bylo nutné vzhledem k nepříznivým základovým poměrům založit na 12 ks vrтанých pilot průměru 800 mm. Střechy jsou dvouplášťové, to znamená, že na železobetonovém stropním panelu, většinou typu SPIROLL, je tepelná izolace cca 150 mm, nad vzduchovou mezerou je prkenný záklop do spádu, na němž jsou položeny desky EZALIT a finální vrstva asfaltových střešních pásů.

(Ing. Luboš Soutner, zástupce ředitele pro rozvoj a provoz)

Kdo jsem

Jsem SOU stavební, jediné a největší svého druhu v regionu. Mám několik budov. V Borské ulici mám budovu na výuku teorie, tělocvičnu, domov mládeže a to, co bývalo kinosál. Velká multifunkční místnost pro konání slavnostních událostí. A také hřiště, dříve škvárové, dnes zatravněné. Různě po Plzni mám ještě několik budov – dílen pro jednotlivé obory.

Mám také své lidi. Každý den jich přijde až 250 do Borské ulice a dalších 200 do mých ostatních budov. Například žáci, učitelé a vychovatelé, nebo i jiní – jako například uklízečky, kuchařky, vrátní...

Žáci se sem chodí učit různá řemesla – instalatérinu, klempířinu, truhlářinu, tesařinu, pokrývačinu, malířinu a zedničtinu. Někteří rádi, jiní méně. Ale všichni chtějí nakonec umět řemeslo tak, aby získali výuční list. Chodí do školy na teorii, učí se předměty jako na jiných školách. Mají na to vybavené učebny názornými pomůckami, počítači apod. Chodí také na praktickou výuku. Učí se kumšt – řemeslo, řemeslné figle, jak nejlépe postavit dům i střechu, vybavit jej vodou, plynem, vymalovat jej. Někteří žáci jsou studenti. Již jsou řemeslníky, chtějí ale víc – maturitu. Aby mohli dosáhnout v životě dál.

Chodí sem i učitelé a učitelky a učitelé odborného výcviku – těm říkáme mistři. Učitelé se snaží žáky naučit všemu potřebnému pro jejich další život – věci všeobecné i odborné. Dělají to rádi, hodně tomu obětují. Ne vždy sklídí vděk, ale nakonec se jim jejich snaha vždy vrátí. Někteří tu jsou od mého vzniku, jiní třeba jen krátce. Ale všichni mají společný zájem. Aby moji žáci byli dobří lidé, občané, řemeslníci. Mistři jsou mistři svých oborů. Předávají své odborné znalosti a životní zkušenosti žákům, aby z nich byli dobří řemeslníci. I když se někteří žáci brání, učitelé jsou trpěliví. A vždy na konci školního roku rozdávají výuční listy a doufají, že jim žáci nebudou dělat ve světě ostudu.

Někteří žáci nemohou jezdit každý den domů, bydlí v domově mládeže. Vychovatelé se jim věnují, snaží se vyplnit jim volný čas, pomoci při učení, vyslechnout jejich starosti, zkrátka nahradit částečně rodinu. V jídelně jim uvaří skoro tak jako maminka doma.

Do jedné z budov chodí i další lidé – ředitel, jeho zástupci, ekonomové apod. Ti se snaží udržet mě v perfektním chodu. Starají se o mě po všech stránkách. Plánují opravy, úpravy, nakupují nový nábytek, vymýšlejí vylepšení, zajišťují, abych nechátralo a ještě dlouho vydrželo. Shánějí peníze, udržují moji pověst. Doufají, že ještě dlouho budu sloužit výchově dalších řemeslníků. Že se budu dále rozvíjet.

Jsem Střední odborné učiliště stavební v Plzni, postavili mě na zelené louce nedaleko historického Karlova. Jsem zde již téměř třicet let. Mám určité charisma, mám celkem dobrou pověst. Doufám společně s mými lidmi, že se podaří do dalších let moji pověst udržet. Aby se SOU stavební na Karlově dál rozvíjelo. A přeji si, aby SOU stavební ke Karlovu patřilo alespoň tak, jako s ním byla a je spojena například Škodovka.

(PaedDr. Vladimír Světlík, zástupce ředitele pro teoretické vyučování a domov mládeže)

Odborný výcvik

Nedílnou součástí vzdělávání žáků učňovských oborů je odborný výcvik; ten je v současnosti zajišťován jednak v dílnách naší školy nacházejících se v různých částech Plzně a jednak přímo na reálných stavbách. Do budoucna je připravena výstavba nové haly dílen v areálu školy vedle domova mládeže.

Tomu, že dovednosti získané při výuce jsou na dobré úrovni, nasvědčuje i řada ocenění na soutěžích odborných dovedností, kterých se pravidelně zúčastňují žáci všech oborů. V minulém školním roce si v celostátních kolech nejlépe vedli žáci oborů pokrývač, klempíř, tesař, instalatér a malíř. V regionálních a krajských kolech se neztratili ani naši zedníci a truhláři. Střední odborné učiliště stavební organizuje školní a krajská kola soutěže „Učeň instalatér“. Naši žáci také pravidelně získávají ocenění v rukodělné soutěži „Řemeslo má zlaté dno“.

Jsme zapojeni do řady projektů. V krajském programu „Motivace pro technické vzdělávání mládeže Plzeňského kraje“ připravujeme zájmové kroužky pro žáky 8. a 9. tříd základních škol, kteří si v projektu „Přijď si zkusit, čím chceš být“ mohou vyzkoušet činnosti v různých řemeslech. Pravidelně se účastníme programů Regionální hospodářské komory Plzeňského kraje, jako je například projekt „Podpora technických dovedností žáků Plzeňského kraje“, kde během ukázkových dnů technických oborů a řemesel mohou žáci 9. tříd základních škol opět poznávat, co je náplní práce oborů, jež se u nás učí.

Na dobrých výsledcích žáků mají svou zásluhu i firmy, které se školou spolupracují. U firmy Systherm s. r. o. Plzeň naši žáci oboru instalatér v rámci odborného výcviku konají praktické stáže. Firma také podporuje naši školu v oblasti odborných soutěží instalatérů. Pravidelně koná několik žáků souvislou odbornou praxi u firmy Tegmento s. r. o. Rokycany. Tato firma se zaměřuje zejména na spolupráci se žáky oborů pokrývač, klempíř a tesař. Pravidelné odborné praxe konají také ve firmě DFH Haus s. r. o (dříve Okal) Žákava žáci oborů tesař a truhlář.

Odborníci z firem pravidelně zasedají ve zkušebních komisích při závěrečných zkouškách.

Řada firem připravuje pro žáky školy přednášky z oblasti nových materiálů a technologií.

Významná je i spolupráce s hospodářskými komorami a cechy (Cech klempířů, pokrývačů a tesařů ČR; Cech topenářů a instalatérů ČR; Cech malířů a lakýrníků ČR).

Je třeba zmínit též výměnné pobyty žáků s německými školami v Grafenwöhru a Ambergu.

Spolupracujeme také na akcích pro veřejnost, které se týkají prezentace technických oborů, odborných seminářů, praktických ukázek, podílíme se na organizaci rekvalifikačních kurzů.

(Ing. Jiří Hájek, zástupce ředitele pro odborný výcvik)

Proč a jak?

Proč tento projekt, sborník, výstava, tyto akce - na to je celkem jednoduchá odpověď. Škola stojí na zvláštním místě, místě, které vyvolává pozornost, má svéráznou atmosféru, je to znepokojivé místo, je tu staré, zanedbané, zničené i zaniklé a zároveň nové, pomalu se to tu začíná opět proměňovat, je to místo, kde si člověk uvědomí, jak se nás dotýkají věci, co byly, to, co bude. A stáváme se pamětníky proměn, pamětníky místa.

A začne-li se historie propojovat s naším životem, je to najednou všechno jinak. Jsme součástí.

Prvním impulzem pro mne bylo Kainarovo Bombardovací blues při hodině literatury, když jsme si začali se žáky povídat, že tady také padaly bomby.

Další a mnohem důležitější podněty souvisely s mou účastí na seminářích Arts Managementu – Paměť místa, pořádaném společností Plzeň 2015 ve spolupráci s Ústavem umění a designu (dnes Fakultou umění a designu) ZČU. Inspirace a také to „jak“, seznámení se s jinými projekty, nápady, metodami, jak to vlastně udělat, pak vytvoření projektu, nakonec jeho schválení a finanční podpora našeho projektu z projektu Plzeň 2015 – Evropské hlavní město kultury.

Jednotlivé aktivity projektu nevedly jen k novým poznatkům, pocitům a vnímání tohoto místa a školy u žáků, ale byly velkým přínosem i pro mne. Nejen tím, co jsem se dozvěděla a o čem můžu mluvit při vyučování s dalšími žáky, ale především radostí ze spolupráce se žáky, možností vidět jejich očima. Jak by učitelku netěšilo strohé konstatování žáka, že se netěšil na podobnou aktivitu a pak zjistil, že to bylo zajímavé, poslouchat, jak nadšeně popisuje těm, kteří u toho nebyli...

A tak nic nekončí, je to jen začátek, je na současných i budoucích žácích sledovat, jak se mění škola a její okolí, poslouchat výpovědi dalších pamětníků, kteří budou vzpomínat, jaké to tu bylo kdysi, seznamovat nové žáky s historií školy a jejího okolí.

(PaedDr. Zdenka Zykmondová)

Výstava V Plzni na Karlově

V Národopisném muzeu na náměstí Republiky v Plzni v současnosti probíhá výstava o Karlově.

Výstava ukazuje, jak se žilo v této zaniklé čtvrti v době, kdy zde ještě byl život (...)

V dobových plánech se měl Karlov propojit se zbytkem Plzně, ale nikdy k tomu nedošlo. Z tohoto důvodu se na Karlově vytvořil odlišný styl života než v okolí.

Výstavou nás provedl jeden z jejích autorů. Výklad byl velice zajímavý a obohatil celou výstavu o velké množství informací. Mohli jsme si zde prohlédnout dobové fotografie a plány, předměty, které pocházejí z tohoto území, seznámili jsme se se známými osobnostmi žijícími v té době na území Karlova. Také velké množství informací se týkalo sportovního a kulturního vyžití, především Sokola, fotbalu (...)

Na konci války byla Škodovka cílem náletu a při jejím bombardování byla zasažena i obytná čtvrť Karlov. Po válce se do obnovy baráků neinvestovalo a budovy chátraly (...)

(Jan Hřebec, SD2)

(...) Na začátku jsme se dozvěděli, že Karlov byl vystavěn počátkem 20. století Škodovými závody pro jejich zaměstnance a architekti si dali opravdu záležet. Na Karlově totiž nechybělo vůbec nic, byla zde škola, fotbalové hřiště, krámky s potravinami, takže obyvatelé vůbec nemuseli opouštět svou čtvrť. Karlov však nečekal žádný krásný osud, jeho blízkost u Škodových závodů mu přinesla částečné vybombardování. Po válce už se do jeho rekonstrukce moc síly nedávalo. Lidé odcházeli jinam, a tak Karlov pomalu a jistě chátral až do 80. let, kdy byl definitivně srovnán se zemí. Dodnes však žijí jeho pamětníci, kteří se stále setkávají a vzpomínají na svůj leckdy první domov a zašlou slávu Karlova (...)

(Martin Škarda, SD2)

(...) Na dalších fotografiích je zobrazena škola, kterou nechaly v roce 1914 vybudovat Škodovy závody, v budově byla obecní a mateřská škola (...) Další snímky ukazují sportovní vyžití obyvatel Karlova. Na Karlově byly dva fotbalové kluby, SK Karlov a SK Slovan. Jeden měl hřiště pod sokolovnou a druhý směrem ven, jak se šlo dozadu do Zátíší nad cihelnou (...) Na Karlově vyrostla řada vynikajících hráčů - bratři Postupovi a také Vláda Perk, co hrál za Viktorku a za národák a dal hromadu gólů. V roce 1940 obsadili hřiště němečtí vojáci a postavili na něm kanceláře a ubytovny. Po válce musel hřiště SK Karlov postoupit rozšiřované výrobě Škodovky.

Karlováci nesportovali jen ve fotbale, ale také na řece v rychlostní kanoistice. Ta je neodmyslitelně spjata s rodáky Miroslavem „Žofkou“ Spěváčkem a Karlem Kožíškem st. Na jejich úspěchy navázal Karel Kožíšek ml. (...)

(Ondřej Tomášek, SD2)

(...) Již dříve jsme se snažili mapovat nynější podobu Karlova a jinak získávat informace, ale až po návštěvě ojedinělé výstavy, představující více jak 70 let historie čtvrti, jsme si mohli říci, že máme v rukou (hlavách) materiál, se kterým se dá již řádně pracovat.

Tato zajímavá výstava je veřejnosti zpřístupněna od 2. 10. do 30. 11. 2013 v Národopisném muzeu v Plzni. Je výsledkem spolupráce původních obyvatel čtvrti a pracovníků katedry antropologie FF ZČU, kteří se etnografickým výzkumem Karlova zabývají (...)

Dělnická kolonie Karlov byla tvořena deseti bloky ulic a žilo v ní více než tři tisíce obyvatel. Vystavěly ji počátkem 20. století Škodovy závody. Tato čtvrť se nacházela mezi Jižním (Říšským) Předměstím a letištěm na Borech. Vedle řady vynikajících sportovců zde vyrostlo také mnoho letců (...)

(Jakub Zítek, SD2)

(...) když se podívám na názvy ulic, také byly zajímavé, jako celý Karlov. Ulice se totiž jmenovaly podle činností a kovů, se kterými se pracovalo ve Škodovce (...) Po válce byl Karlov napůl vybombardován, ale i přesto tam byla spousta domů v zachovalém stavu. Ale přesto se celý Karlov v 80. letech zbouřil, protože se prý měla rozšiřovat Škodovka. Nakonec se tak nestalo a Karlov akorát zbytečně zanikl (...)

Výstava se mi moc líbila a opravdu mě donutila se zajímat o okolí Škodovky a mé školy. Je zajímavé zjišťovat, co se stalo tam, kde každý den chodím a aniž bych pomalu věděl, že tam kdysi bydleli lidé a měli spokojený život.

(Jaroslav Vaníček, SD2)

(...) Výstavba Karlova začala v roce 1911 a trvala dva roky do roku 1913. Karlov byl částí Plzně, ale byl trochu osamostatněn... Na Karlově se také nacházela škola. Jedna část byla chlapecká a druhá sloužila dívkám. Při náletu ale byla půlka školy zasažena bombami (...) Za války Škodovka vyráběla zbraně pro Třetí říši. Škodovka byla nakonec po několika neúspěšných náletech vybombardována. Prvním náletem se povedlo zničit dobřanskou psychiatrickou léčebnu kvůli spadlému označovacímu letadlu. Pro zmatení nepřátel se vystavěla dřevěná maketa Škodovky nedaleko Plzně (...)

Na výstavě mě nejvíce zaujala část o sportu, ale celá výstava byla velice impozantní a poučná.

(Radek Zelenka, SD2)

(...) Původně měl stát Karlov jinde – na území dnešních Skvrňan. Proti tomu se ale Skvrňany bouřily, jelikož byli zemědělci, nechťeli přijít o pozemky. Navíc v tom hrála roli i politika (...) Karlov je zdaleka neprozkoumaná část města, přijďte ji prozkoumat, tato výstava má smysl, tak ji navštivte.

(Filip Havel, SD2)

(...) Výstavou nás provedl pan Mgr. L. Toušek a příjemným hlasem hovořil u prosklených skříní, které zachycovaly jednotlivé etapy Karlova. Od myšlenky na realizaci až po jeho bombardování za 2. světové války a pozdější chátrání (...) Nové domy, na tu dobu hodně moderní, byly uspořádány jednoduše v řadách. Byly na konci Plzně, takové odříznuté od zbytku světa, ovšem plzeňští radní předpokládali, že v budoucnu Plzeň „doroste“ a Karlov nebude tak osamocený. To se ovšem nestalo (...)

Výstava se nesla v klidném duchu. I jinak hluční žáci naslouchali vyprávění o historii tohoto místa, místa, se kterým je spjatá i naše škola.

(Michal Rajšl, SD2)

Začátek: Co by mohl vyprávět pamětník o naší škole a o Karlově aneb – co bychom chtěli slyšet, aneb co jsme se nakonec opravdu dozvěděli, slyšeli a viděli

(...) měli by se zmínit o počátku a založení školy, o době, kdy škola vznikala, o politické situaci v dané době. Zajímavým bodem vyprávění by mohl být stavební vývoj budovy.

(...) dále by mohli zmínit, jak se rozvíjely stavební předměty vyučované na škole.

(Gregor Polanský, SD2)

(...) může také vyprávět o učitelích, kteří na téhle škole učili, nebo učí dodnes, co vše se změnilo a co zůstalo stejné.

(Vojtěch Jiskra, SD2)

Já si myslím, že pamětníci z Karlova by mohli vyprávět spoustu zajímavých historek a popisů z tehdejšího života v Karlově. Určitě by mě nejvíce zajímalo, jak přesně vypadala tehdejší zástavba obytné čtvrti (...) Mohli by nám také něco málo říct o vztazích mezi Karlováky a Skvrňanáky, o společném soužití a rozdílech v názorech. Také by dlouhé hodiny mohli mluvit o sportu (fotbalu) v Karlově (...)

(...) v okolí školy i o bývalé cihelně - Golscheiderovce, kterou by rádi odkoupili různí lobbisté, ale majitel odolává jejich tlaku a má můj velký obdiv (...)

(Jakub Zítek, SD2)

Co vím o Karlově? O Karlově vám zatím moc nepovím, protože jsem se vždycky zajímal spíše o centrum města Plzně, anebo o mé rodné bydliště a jeho okolí.

(Jiří Krejčí, SD2)

O čem jsme ještě přemýšleli?

Stojí naše škola na Karlově?

Co bylo na místě naší školy v minulosti?

Kdy byla postavena?

Co se nachází v okolí naší školy?

Co vše se změnilo a co zůstalo stejné?

A jak se promění v budoucnosti škola i její okolí?

Beseda s pamětníkem

Tato přednáška pana Hemzáčka mě velmi zaujala. A to z několika důvodů.

Úžasné bylo, kolik krásných vzpomínek má (...) na své mládí (...) že si všechno od roku 1945 pamatuje. Třebas jak to dříve vypadalo na Karlově.

V prostoru, kde je naše škola, se skoro nic nenacházelo, bylo to tu opuštěné (...) Američani tu měli malou základnu a pan Hemzáček si odtud odnesl spoustu vzpomínek. Například to, jak vojáci měli dvouvrstvé helmy a nechávali si odpalovat na nich cvičné granáty, nebo také jak vlezli pilotovi do letadla a ten je tam načapal (...) U páté brány se nacházela dlouhatánská alej jírovců. A pan Hemzáček se svými přáteli měli vyrobeny obrovské praky a stříleli po sobě kaštany. A nejráději po sobě stříleli ty, které měly slupky, aby to více bolelo.

(...) že nepochopí, že se lidi v této oblasti nepovraždili, protože tu po válce leželo hromady opuštěných zbraní.

Jsem rád, že s námi tyto krásné vzpomínky sdílel. A doufám, že jednou budu moci také vyprávět své vzpomínky.

(Jakub Kalousek, SD2)

Včera jsem se zúčastnil besedy s panem Petrem Hemzáčkem. Jeho vyprávování mne velmi zaujalo, jeho veselé i neveselé příběhy z průběhu a konce druhé světové války, vyprávěl opravdu barvitě. Nejvíce mne zaujal příběh o náletu, při kterém bomba byla svržená na jeden z obydlených domů. A vybuchla? Ne. Propadla celým domem až do přízemí a zůstala ležet ve vaně (...)

(Filip Havel, SD2)

Hodně velký dojem na mě udělal pan Hemzáček se svými vzpomínkami na dětství, a to hlavně, když vyprávěl o bombardování Škodovky americkými bombardéry. Popisování pocitů, které měl on a jeho bližní, bylo velice zajímavé (...)

Například se mi líbilo (...), jak prolézali s kamarády tanky, anebo že vlezli tajně

americkému pilotovi do letadla, který to potom zjistil a nasekal jim na holou. Také se mi líbily bitvy, které pořádali na území Karlova.

Já osobně jsem podle mého názoru ten samý typ kluka, který má strašně rád dobrodružství, a dal bych za prolezání tanků, vyrábění světlic, anebo za rvačky s jinou partou v dětství cokoliv.

Lidi, jako je pan Hemzáček, mě velice baví poslouchat. Velice mě zajímá, co bylo na místech, kterými procházím už roky, každý den. Nejzajímavější je však to, že jednoho dne nastoupíme na místo pana Hemzáčka a budeme vyprávět my, jaké to tu bylo, když jsme byly děti.

(Jiří Krejčí, SD2)

Mě osobně nejvíce zaujalo vyprávění o jeho dětských rošťárnách a lapáliích. Například když s ostatními kamarády válčili na vyrazených a rozbitých tancích a jiné vojenské technice ve skladech Škodovky proti ostatním partám vrstevníků. S použitím podomácku vyrobených praků a téměř všude volně ležící munice to musela být opravdu legrace (...)

Pan Hemzáček se samozřejmě také rozpovídal i o tom, jak tenkrát vypadalo okolí Škodovky, kde vyrůstal.

(Michal Trhlík, SD2)

(...) Můžu opravdu říci, že jakmile hovořil o svých zážitcích, tak mě to opravdu zaujalo a hltal jsem každé jeho slovo, jako by to bylo nějaké jídlo. Pan Hemzáček se nám snažil říci opravdu snad vše, abychom si to dokázali do detailů představit, jaké měl dětství. Na jednu stranu měl opravdu zajímavější a pestřejší dětství nežli kdokoli z nás, ale když se na to podívám z druhé strany, tak byl neustále (...) ve strachu.

(...) pana Hemzáčka obdivuji, že se odhodlal přijít mezi nás a podělit se o své zážitky. Také za to, v jaké žil době a prostředí.

(Jaroslav Vaníček, SD2)

(...) Na vyprávění pana Hemzáčka se mi líbilo, jak nám dokázal zprostředkovat představu konce války.

(...) jak jeho rodiče věřili, že nejlepší sklep při náletu je sousedův u kapličky u Jižního nádraží, nebo jak jako malý s kluky prolézal rozbité tanky a sestrojovali granáty a jiné trhavinu (...)

(...) že (...) byl rád, že pobýval na venkově u rodiny, protože ten den byl největší nálet na Škodovku (...)

(...) jak jednou vlezli (...) do letadla a ten s nimi splnil misi, a když zjistil, že je tam má, tak přistál, ohnul je přes koleno a pak jim dal čokoládu a žvýkačky.

(Jan Vocelka, SD2)

(...) nejdřív nás seznamoval s místem okolo páté brány Škodových závodů, kde také bydlel jako malý kluk. Chvilku trvalo, než jsem se úplně přesně zorientoval v jeho popisování budov a cest, ale pak se zmínil o náměstí u Jižního nádraží a už jsem byl v obraze.

Vraťme se ale zpět k místopisu. V Mánesově ulici dřív nebyly řadové domy jeden vedle druhého, ale řada vilových domů s vlastní zahrádkou, což jistě vypadalo lépe než nyní. Dále před nimi blíže k nádraží je náměstí, na kterém byla vodní nádrž. Ty byly mimochodem rozseté po celé Plzni. Ještě o něco blíže stojí velký dům, ve kterém bydlel pan Hemzáček. Byl to takový okraj Plzně. Na místě dnešní benzínové pumpy stála ohrada pro kola a hned vedle byla ohrada, kam se umísťovaly poškozené tanky. Tam si pan Hemzáček po válce často chodíval hrát (...)

(Michal Rajšl, SD2)

Setkání s ředitelem školy Mgr. Miloslavem Šteffkem popisují žáci třídy SD2:

Včera dne 11. 11. 2013 naši třídu SD2 spojenou s třídou SD1 navštívil pan ředitel školy Mgr. M. Šteffek. Přišel nám vyprávět o historii nejen naší školy, ale i o historii dvou dalších, dnes již zaniklých, stavebních učilišť v Plzni, o učňovském školství i o budoucím rozvoji naší školy a jejího okolí. Jedno učiliště – Pozemních staveb - se nacházelo na místě dnešní hotelové školy u Borského parku. Druhé bylo na Americké ul. (dříve Moskevské) – Stavebního podniku města Plzně. Naše učiliště (dříve Vodních staveb) se nachází na adrese Borská 55. V současnosti je největším stavebním učilištěm v Plzeňském kraji.

Také nám vyprávěl o plánované stavbě nové haly. Měla by stát za školou na hřišti. Hala by měla mít několik dílen, pro některé obory. Kromě dílen bude hala vybavena jak šatnami, tak i umývárny. Pan Šteffek nám také ukázal projekt této haly i plány do budoucna. Přivaděč, který vede okolo Borské věznice, povede dále okolo naší školy až k páté bráně. Přes současné dílny SOU v Borské ulici. Tyto dílny by měly zaniknout a dále je v plánu zavřít dílny v Harantově ulici a na Křimické, proto se bude stavět zmiňovaná hala. Myslím, že veškeré plány, které tu jsou do budoucna, jsou skvělé. Ale bude to asi opravdu dlouho trvat, protože jsou problémy s pozemky a také v poslední době s penězi. Doufám, že se peníze nakonec podaří sehnat.

Sice se tyto plány naší třídy už tolik netýkají, ale pro následující studenty této školy by to bylo určitě užitečné.

(žáci SD2)

Má představa zástavby okolí školy

V okolí naší školy se nachází převážně průmyslová výstavba, která nikterak nezkrášluje V okolí naší školy se nachází převážně průmyslová výstavba, která nikterak nezkrášluje její okolí. Nedaleko se nachází Škodovka. Přes silnici, která lemuje stěny Škodovky, je benzínová pumpa, pak spousta ubytoven a jeden prodejce aut. Za těmito objekty však nic není.

Naše škola je propojena s hlavní silnicí jednou panelovou, ne moc kvalitní, cestou a jednou asfaltovou silnicí. Jinak se všude okolo díváme na neobydlené pozemky pokryté hustým porostem, kam zavítají možná jen nějaké pochybné existence. Proto by okolí naší školy chtělo nějakým způsobem pročistit a oživit třeba nějakou modernější výstavbou, která by přilákala nové lidi.

Směrem na tramvaj č. 4 se nachází zarostlý plácek, na kterém bych postavil nějaké modernější bytové domy, které by přivedly mladé lidi, kteří hledají bydlení v Plzni například kvůli práci nebo škole.

Na druhé straně se nachází poněkud větší pozemek. Tento pozemek bych využil jako sportovní centrum pro volný čas a zábavu. Pozemek by ohraničovala in-linová dráha a uprostřed by byla různá hřiště, například na beach volejbal, florbal, basketbal, provazová dráha nebo i horolezecká stěna. Prostě vše pro odpočinek a zasloužený relax po vyčerpávajícím dni ve škole nebo v práci.

Tato nová zástavba by měla být doplněna odpovídajícími parkovými úpravami. Například výsadbou nových stromů, okrasných keřů, záhonů. Stejně jako dlážděnými chodníky a cestami tak, aby dotvořily celkovou atmosféru tohoto místa a udělaly ho tak hezčím a příjemnějším pro život.

(Martin Škarda, SD2)

Jaká je má představa o zástavbě okolí školy? Pod mou představu spadá hned několik nápadů. Každopádně jsem při vymýšlení zapojil své zkušenosti, stejně jako zkušenosti mých spolužáků a hned mě napadla jako první doprava do školy.

Mezi mé návrhy spadá také hůř proveditelný nápad, a to vybudovat na pozemcích školy dílny pro naše odborné praxe (...)

(Jiří Krejčí, SD2)

V otázce znovuzrození Karlova jsem celkem radikální. Pro úspěšné začlenění do města je potřeba odkoupit pozemky, budovy, především ubytovny a autobazary a budovy firem. Tyto stavby zbořit, nebo razantně zrekonstruovat.

V oblasti kolem školy vystavět koleje a přesunout sem veškeré kapacity kolejí v Plzni. Mezi ulicemi Čermákova a Goldscheiderova. Mezi panelovou výstavbou a výstavbou nových bytových domů by měly být bytové domy s malými byty pro mladé lidi, které by mělo město pronajímat ve výhodných sazbách.

Proluku ohraničenou v horní části kolejemi VŠ a ve spodní benzínkou, zprava

bytovou výstavbou a ze strany levé panelovou cestou bych věnoval k realizaci sportoviště, především na podporu méně tradičních sportů, například hokejbalové hřiště, skatepark, asfaltový okruh pro kolečkové brusle, tělocvičnu, hřiště na malou kopanou atd.

Prostor mezi příjezdovými cestami ke škole bych využil na menší zahrádky pro místní obyvatele a pro studenty bydlící na kolejích.

Od této cesty až ke křižovatce Folmavská – U Letiště, včetně zbouraného bloku, který je v těchto místech, bych místo zalesnil smíšeným lesem a vytvořil bych zde umělé jezero, přírodní dětské hřiště bez použití plastů a kovů. Několik budov postavených z přírodních materiálů a výhodně rozmístěných v porostu by sloužilo jako kulturní centra, kde by se měly odehrávat všechny kulturní akce (výstavy, koncerty, přednášky). V lesním porostu by nesměla chybět větší louka pro pořádání open-air festivalů.

Jsem pro zachování osamocení Karlova, ale v odpočinkové a kulturní rovině.

(Jan Hřebec, SD2)

Jaká je moje představa s tímto nevyužitým prostorem?

Vzhledem k tomu, že poblíž školy se nachází bytová zástavba a s naší školou je propojen domov mládeže, by se tento prostor mohl změnit na park, případně na sportovní areál, který by mohli využívat studenti i veřejnost (...) myslím, že by bylo vhodné, aby blíže k naší škole byla vybudována pozemní komunikace s městskou hromadnou dopravou. Tím by se také vyřešily pozdní příchody studentů, kteří kvůli tomu, že cesta do školy trvá déle, přicházejí občas pozdě. Také by to bylo dobré, protože většina bydlí za Plzní a (...) nestihnou své spoje domů.

Podle mé jiné představy by v těchto nevyužitých prostorech mohl být vybudován i nějaký hotelový komplex (...)

(Ondřej Tomášek, SD2)

V okolí naší školy se nachází mnoho soukromých a nevyužitých pozemků. Většinou jsou zarostlé vysokou travou, různými keři a v některých částech jsou i stromové porosty. Tyto pozemky by se daly využít ke zvýšení zájmu lidí o toto místo, které je zanedbané.

Má představa zástavby by se dala shrnout do třech bodů:

Využít tak rozsáhlého místa a udělat prostor, kam budou chodit nejen rodiny s dětmi, ale i ostatní lidé za zábavou a odreagováním. Druhý bod by zahrnoval výstavbu nízkoenergetických ubytovacích jednotek a třetí bod je samozřejmě vybudování patřičných cest k těmto objektům i objektům stávajícím.

Na východ od naší školy, mezi autosalonem a autoopravnou, se nachází velký pozemek, který bych využil pro účely zábavní. Postavil bych zde minigolf, který by byl jedinečný a svým provedením by jistě upoutal pozornost Plzeňanů i lidí z okolí. Minigolf by měl dvě trasy. První a také kratší trasa s osmnácti jamkami by vyhovovala rodinám s dětmi. Druhá, na které je o devět jamek více, je pro všechny, co se nebojí. Celé hřiště by bylo situováno do několika stylů míst různých zemí. První jamky by

představovaly Japonsko, dále by následoval Karibik a antické Řecko. Ocitli byste se také na hradě hraběte Drákuly, v egyptské pyramidě, v pravěku, na Divokém západě, v Mexiku a v Africe. Jednotlivé části by také byly ozvučeny hudbou odpovídající místům. To by podtrhlo celkový dojem z minigolfu.

Na jihovýchodě a jihozápadě od naší školy bych vybudoval nízko-energetické třípatrové domy. Jednalo by se o byty určené pro rodiny, ale také by mohly sloužit studentům jako koleje. Každý dům by ležel samostatně a rozděloval by je travnatý porost a chodníky. V centru těchto domů by se nacházel malý park s dětským hřištěm k odpočinku.

Silnice, cesty a hlavně spoje městské hromadné dopravy jsou problémem v této oblasti už nyní. Propojením ulice Borská a Sukovy u kruhového objezdu by došlo ke zlepšenému přístupu do této oblasti (...)

(Michal Rajšl, SD2)

Okolo naší školy je spousta pozemků, které jsou nevyužity a tvoří souvislou plochu. Je to škoda (...). Byly tu určité plány, jak tento prostor využít. Město jej chtělo zastavět domky, nebo nechat rozšířit Škodovy závody. Ani jedna věc se nezrealizovala, proto mě napadlo udělat zde sportovně zábavné centrum a zmenšenou repliku Disneylandu.

V severozápadní části plochy by se rozkládalo sportovně zábavní centrum s obrovským patrovým parkovacím domem. Ve vnitřní části centra by byla velká posilovna, jež pojme až 150 lidí, ta by byla otevřena dvacet čtyři hodin denně. Dále tělocvična pro volnou zábavu, taneční sál pro výuku tanců, masážní salón a dětský koutek. Venkovní část by obsahovala horolezeckou stěnu, ovál pro atlety, tenisové kurty, trávníkové hřiště a minigolf.

V jižní části by se nacházel Disneyland. Obsahoval by všechny atrakce, jen v menším měřítku (...)

(Filip Havel, SD2)

Prvním důležitým bodem renovace je úprava a rekonstrukce přístupových cest, včetně zajištění adekvátního počtu parkovacích míst pro vyučující i studenty SOU (...). Ideálním místem pro zřízení parkoviště je prostor naproti domovu mládeže (...)

Ve druhé etapě renovace areálu školy dojde k výstavbě haly pro praktické vyučování, která by se mohla nacházet na místech dnešního nevyužitého a nesekaného fotbalového hřiště, přiléhajícího k domovu mládeže. Zároveň by v hlavní budově školy probíhala rekonstrukce, zaměřená zejména na sociální zařízení a šatny (...)

Ve třetí etapě by se renovace areálu rozšířila i za hranice školy a jejího okolí. V okolí školy v místech bývalé čtvrti Karlov je velký potenciál pro další zástavbu. V budoucnu by zde mohly stát rodinné či bytové domy, pobočky firem či institucí (...)

(Jan Vocelka, SD2)

(...) Dobré místo se nachází za tělocvičnou. Nic zde neleží (...) ideální místo pro vybudování něčeho na odpočinek a zábavu, proto mě napadlo vybudovat zde park. Uprostřed parku bych vybudoval fontánu a okolo ní cestičku, u které by byly lavičky. Cesta by byla udělána z kamínků, ale všude jinde by byla tráva a sem tam nějaký strom. Okolo fontány (...) bych vystavěl okruh pro cyklisty a bruslaře. Na cestách by byly vyznačené i prostory pro chodce. U tělocvičny bych udělal dětský park s pískovištěm a houpačkami, samozřejmě i s lavičkami pro dospělé.

Chtěl bych to takto udělat, protože jsou z oken naší školy vidět převážně komíny továren, které čoudí na všechny strany (...)

(Jan Snopek, SD2)

Má škola se nachází v Plzni a přesněji na Borech. Škola tu stojí uprostřed polí a okolo jsou opravdu jen pole a pak také různé továrny. Ale hned vedle mé školy je velký kus pozemku, který patřil kdysi Karlovu, ale nyní je to už jen louka a samý nepořádek. Vím, že by se tu dalo navrhnout či postavit mnoho staveb (...) předělal bych ho na park. Protože je mnohem důležitější, aby v Plzni byla spousta míst, kam si člověk může jít odpočinout a relaxovat po práci.

Představoval bych si to následovně. Přesně uprostřed by bylo velké průzračné jezero na koupání s velkými kameny, které by byly zaobleny, aby si nikdo neublížil. Okolo jezera by vedla kamenitá cestička a o kus dál by mohla být imitace mořské pláže. Poté by po celém pozemku mohla být vyvýšená místa, aby to nebylo vše úplně rovné. Všude okolo by byly rozkvetlé i zelené rostliny a stromy. Mezi tím by se klikatily kamenité cestičky s lavičkami a prolézačkami. Také by tam mohl být malý nenápadný krámk s občerstvením, který by byl stále otevřený.

Celý park by byl přístupný několika branami, kde by se neplatilo vstupné, a proto by se ten park jmenoval Park svobody. Veškeré náklady na údržbu parku by byly z dotací a z výnosů krámku v parku.

(Jaroslav Vaníček, SD2)

Nedokončený příběh

Takto to ve všech dalších příbězích začalo:

Zazvonil telefon. Zvuk se rozléhal pokojem se sílicí naléhavostí. Náhle se přidal zvonek u dveří, pak rány. V pokoji se nic nehnulo. Postava na gauči ležela nehybně.

A takto pokračovalo:

1.

Ke zvonícímu telefonu a šílenému bušení na dveře se přidal hlas neznámého muže za dveřmi, ze kterého nešlo poznat, co říká, bylo to spíše takové mumlání. Chlapec ležící na gauči strachy ani nedutal. Rodiče mu říkali, aby nikdy neotvíral cizím lidem. A teď za dveřmi bušil někdo, koho podle hlasu rozhodně neznal. Celý strnulý uchopil z gauče polštář, kterým si zakryl uši. Teď už ty šílené zvuky slyšel o poznání méně. Do těchto utlumených zvuků se vměšoval zvuk jeho tlukoucího srdce. V rytmu svého bušícího srdce se modlil: „Kéž už by tu byl tatínek nebo maminka!“

Po několika minutách, ale pro chlapce nekonečných minutách, začal povolovat silně stisklé ruce, které tlačily polštář k jeho hlavě. Byl mile překvapen, protože šílené zvuky někam odešly. Stále ale seděl jako přibitý na gauči. Postupně s tikajícími hodinami v tichu odcházela strach a chlapec se rozhodl jít se podívat ke dveřím.

Vtom opět začal zvonit telefon. Chtěl se rozběhnout, skočit na gauč a opět utéct před tím zvukem, ale nakonec se odvážil a šel k telefonu. Doufal, že uslyší tatínka nebo maminku, na které čekal.

Zhluboka se nadechl a přiložil sluchátko k uchu, ale tam opět byl ten neznámý muž, který hlasitě a naléhavě mumlal do sluchátka. Jako by se mu snažil něco říct, ale chlapec byl zmatený, stále ve sluchátku rozuměl něco jako „včera, zmrzlina, včera“. Položil sluchátko a opět s bušícím srdcem si běžel sednout na gauč.

Po nějaké době uslyšel chlapec zvuk klíčů, s radostí běžel ke dveřím, neboť věděl, že to je maminka nebo tatínek. Otevřely se dveře a tam stáli oba rodiče. Tatínek hned běžel do koupelny a maminka mu mezitím vysvětlovala, že tatínka štípala včela, když jedl zmrzlinu. A že ho právě našla za dveřmi.

(Gregor Polanský, SD2)

2.

Přistoupil jsem tedy blíže ke gauči, abych zjistil, komu patří ta záhadná silueta. Byl to Frank. Seděl tam nehybně a pouze koukal do prázdna. Po pravici měl ještě nedopitou whiskey a zapálený doutník. Přistoupil jsem tedy blíž a řekl jsem: „Franku, co tady děláš?“ Ale Frank neodpovídal.

A v tu chvíli mi to všechno došlo. Frank věděl něco velkého a potřebovali se ho nutně zbavit, a jelikož jsem byl člověk, se kterým se Frank nejvíc stýkal, bylo jasné, že mafie nenechá nic náhodě a bude to na mě chtít hodit.

Už mi bylo hned jasné, kdo se mermomocí snaží dostat do mého domu, byla to policie, určitě s tím vypaseným, úplatným inspektorem Douglasem. Ale kdo mi pořád telefonuje? Někdo mě určitě chce varovat, ale kdo?

Přiběhl jsem k telefonu a rychle zvedl sluchátko. Byla to Frankova sestra Jane. Ach, Jane, moje láska, můj anděl strážný. Varovala mě, že byl u ní Frank a nechal u ní klíč od schránky č. 24 na newyorském hlavním nádraží. Říkal, že pokud se do půlnoci neozve, tak si musím klíč nutně vyzvednout já a dokončit to, co Frank začal.

Rychle jsem zpracoval, co mi Jane řekla, a řekl jsem jí, ať na mě počká na nádraží, že u ní už není bezpečno. V tu chvíli se rozrazily dveře a já na nic nečekal. Vyskočil jsem z okna v ložnici rovnou na zahradní altánek, svezl jsem se z něj dolů na zem a vzal jsem nohy na ramena. O pár bloků dál jsem si stopl taxi a vyrazil jsem rovnou na nádraží.

Cestou jsem si říkal: „Co je v té schránce? Snad nějaké fotky či nahrávka?“ Najednou však taxikář strhl svůj vůz do příkopu a jedině, co jsem viděl naposledy ve svém životě, byli mafiáni spolu s policií, kteří se doslova vyžívali v tom, kdo víc rozstříl taxík a hlavně moji maličkost.

(Jiří Krejčí, SD2)

3.

Začal jsem ještě k tomu bouchat, ale pořád nic. Rozhodl jsem se, že nebudu na nic čekat a vyrazil jsem dveře. Běžel jsem ke gauči a vidím, jak má můj kamarád

Honza na uších sluchátka, vzbudil jsem ho a šel jsem zvednout telefon. Byla to jeho přítelkyně, že ji má jet vyzvednout k vlaku. Říkám mu: „Hele, já půjdu s tebou, stejně nemám co dělat a potřebuju koupit cigára.“ Souhlasil.

Měli jsme čas. Řekl jsem: „Udělej kafe, máme čas, Lenka přijede až ve dvě a máš teprve půl jedný.“ Šel tedy udělat kávu, najednou rána a slyším, jak se začal smát. Jdu se podívat a vidím, že převrátil sklenici s kávou do otevřené myčky nádobí. Začal nadávat a stěžovat si: „Až to uvidí matka, tak ji trefí. Ta mi jí prdne, až mi shoří límeček!“ Navrhl jsem mu, ať myčku zapne, po cestě koupíme jiné kafe.

Vydali jsme se na cestu. Nádraží je asi 15 minut chůze od jeho domu. Když už jsme byli kus od domu, začal jsem mít divný pocit, jako kdybychom na něco zapomněli. Ale nevěnoval jsem tomu pozornost. U trafiky jsem koupil cigarety, vedle ve večerce jsme koupili novou kávu. Došli jsme k nádraží, já si zapálil a najednou říkám: „Máš klíče?“ „Jo, proč bych je neměl?“ „No, já si teď všimnul, že je nemáš připnutý na poutku u kalhot ...“ „Já je asi ztratil!!!“ Řekl jsem mu tedy, ať tu čeká. Šel jsem celou trasu zpátky, každý kout jsem prohledal a v jednom dokonce nějaké klíče byly, ale ne jejich, došel jsem až k nim domů, koukám oknem, nic.

Navíc jsem zjistil, že ani pes není doma. Říkám si: „No, tak to je pěkný průser, pes zdrhl, klíče v hajzlu, to je hezký.“

Ale jak tak sedím na schodech před domem, slyším štěkot a dva známé hlasy, smály se. Byl to můj kamarád Honza s Lenkou a vedle nich šel pes a v tlamě nesl klíče, které jsem hledal.

(Filip Havel, SD2)

4.

Zvenku se ozývaly otevřeným oknem rozrušené hlasy a nářek i volání o pomoc. Kolemjdoucí křičel: „Hoří, hoří!“

Mezitím nahore v pokoji vyrazil urostlý mládenec dveře a vběhl dovnitř do pokoje. Hledal svého přítele, rozhlížel se po bytě a nařikal: „Kde jsi, ty starej blázne?“ Rychle vyrazil do obývacího pokoje. Doufal, že tam už přítele najde. Měl štěstí, když zahlédl převislou nohu u gauče. Hned věděl, že už je po hledání. Hbitě přiběhl k pohovce ke svému příteli, ale pohled, který se mu naskytl, by nejraději hned vymazal z paměti. Muž ležel na gauči pouze ve slipech, v ruce měl poloprázdnou láhev rumu, ze které pomalu vytékala drahocenná tekutina na koberec, kde ležela další, už ale prázdná láhev.

Zachránce tedy vrazil svému kamarádovi pár facek a křikl: „Vstávej, Franto, ty hubo ožralá!“ Spící muž se jen přetočil na druhý bok, přičemž mu láhev vyklouzla z ruky a vletěla mládenci přímo do obličeje, o který se rozbila. Mladík naštvaný svým neúspěchem a s hlavou plnou střepů a odkapávajícího rumu popadl pohovku za spodní hranu a převalil ji. Pohovka vymrštila spícího Frantu na podlahu. Franta se v tu ránu jakoby zázrakem probral a udiveně začal křičet: „Co se děje? Proč jsem na podlaze?“ Rozhlédl se po pokoji, uviděl rozčileného přítele s hlavou, jako by prorazil okno. Tak se zeptal: „To nestačilo jen zaklepat, Jirko? Přece nehoří ...“

Zvenku se už ale ozývá požární siréna a do pokoje začíná pronikat hustý černý dým. „Musíme pryč!“ křičí Jirka. Franta kývne, oba se rychle ženou k vykopnutým dveřím. Cestou ke schodišti ale dýmu přibývá a od schodů jde neobvyklé světlo. Oba dorazí ke schodišti, ale to je už v plamenech.

„Je to v háji, jsme v pasti,“ vyhrkne Franta. „Ne, musíme zpátky do tvého obýváku k oknu,“ neztrácí rozvahu Jirka. Vyráží tedy nazpátek do bytu k nejbližšímu oknu. Z okna vidí, že hasičské jednotky mají napilno a hasí jako o život. Oba muži začnou křičet jako lvi na hasiče, ať je zachrání. Když oba muže v okně zahlédne velitel zásahu, přikáže: „Rychle plachtu pod to okno, ať můžou vyskočit, vy lenošil!“

Hasiči okamžitě roztahují plachtu pod oknem a čekají, až vyskočí první muž. Ti dva se zatím nahoře dohadují, kdo skočí první. „První půjdu já!“ křičí Franta. „Jo, jdi první ty, říkám to už minutu,“ křičí zase Jirka. „Aha, tak to jo, na mě musíš pomalejš, ještě mi třeští hlava.“

Franta tedy vylezl na parapet, ale když pohlédl dolů, tak se mu pěkně zamotala hlava a rozmýšlí se skočit, bojí se. Jirka neváhá a strčí do něj. Franta našťěstí dopadl na zadek a rychle plachtu opustil, aby mohl vyskočit i Jirka.

(Michal Trhlík, SD2)

5.

Tělo bylo bez tepu. Nedýchalo.

Za dveřmi se ozval hlas muže, který naléhavě volal: „Otevřete dveře, tady policie!“ Pak klid, bylo slyšet jen bušení mého srdce, které se stále zrychlovalo. Báł jsem se a panikařil. Stále nevím, co mám dělat dál. Zdvihl jsem telefon, který stále zvonil. Muž, který volal, se začal hlasitě smát, poté řekl: „Odplata je sladká.“ Pak zavěsil.

Za dveřmi se opět ozval policista, rozčileně volal: „Otevřete dveře, nebo je vyrazíme!“ Můj strach se o to víc zvětšil. Nechci do vězení za něco, co jsem neudělal.

Začal jsem vylézat oknem, na římsu sedělo několik holubů ... Po tom, co jsem je odehnal, postavil jsem se na římsu a pak vyšplhal na střechu domu. Snažím se dostat na vedlejší dům, což se mi nakonec podaří, srdce mi stále prudce buší. Snažím se uprchnout po schodišti dolů na ulici. Zatím si mě nikdo nevšiml. Úspěšně se dostávám až ke svému autu. Hledám klíče po kapsách, ne, nikde nejsou. Po chvíli se rozhoduji rozbít okénko a vniknout dovnitř násilím. Startování přes dráty mi moc nejde, ale nakonec se i to podaří. Odjízďím s úsměvem na rtech a už se zklidněným srdcem pryč.

Usídlil jsem se u kamaráda, který mě u sebe nechal, ale o ničem nevěděl, řekl mi, že u něho můžu zůstat, jak dlouho budu chtít. Šli jsme spát. Druhého dne časně ráno mě probudily policejní majáky a se zoufalým pohledem se dívám do tváře policisty. Hned poté mě zatkl a odvezl mě na výslech. Dozvěděl jsem se, že mě viděla jedna sousedka z domu a všechno policii řekla. Po několika soudních stáních padl rozsudek. Dostal jsem osm let natvrdo, protože všechny důkazy byly proti mně. A můj obhájce, který nebyl zrovna eso v oboru, mě z toho nevysekal.

Po šesti letech mě pustili za dobré chování, ve vězení to nebyla zrovna dovolená, ale přežil jsem to. Hned druhý den jsem začal hledat člověka, který mě dostal do vězení. Netrvalo dlouho a zjistil jsem, kdo to byl. Jedné noci vycházel z jednoho podniku v temné uličce. Neváhal jsem a přejel ho autem. Se slovy: „Pomsta je sladká.“

Policie nikdy nezjistila, kdo to udělal. A tak smrt mého bratra zůstala nevyřešena a já jsem si žil dál svým životem jako před událostmi v tom záhadném pokoji.

(Radek Zelenka, SD2)

Pohled z mého okna

1.

Sedím v lavici, ve které jsou vyryté různé obrazce a ornamenty, jako tomu bylo v pravěku, když první lidé malovali na stěny. Koukám se z okna čistého jako hladina studánky. Pozoruji okolí, které je zbarvené do pastelových barev jako malířovy barvy na paletě. Je podzim.

Kolem domu vede dlouhá klikatá cesta, klikatí se jako had. Nedaleko od ní vidím malý listnatý lesík připomínající snad poslední zeleň zde na Karlově. V dálce pak už jen podnik Škoda s komíny koufícími jako cigareta. Občas zde projede nějaké to auto. Přijede, vystoupí člověk ...

Toto roční období mám rád, jednak jsem se v něm narodil, ale především pro jeho barevnost, babí léto a uvolněnost. I když na mě občas padají chmury a jsem velmi unavený, tak podzim miluji. Ráno, když tu sedím netrpělivě na židli, jak lidé v čekárně u doktora, čekám na tu ohnivou kouli, která vychází za okolními domy. Večer pak, když ten zářivý lampión padá k zemi a osvětčuje náš dům jak pouliční lampa. Ani když prší, tak to tady není špatné, kapky stékají po okně jak slzy po tvářích. Komíny už kouří také méně a ptáčci se schovávají do krmítek ...

(Stanislav Havlíček, SD2)

2.

Když se podívám z okna svého bytu, rozhodně nevidím krásně se zelenající louky plné polního kvítí. Ani potůček třpytící se v lese, nebo jakoukoliv zeleň obléhající okolí. Žiji ve městě, kde přírody je málo, v betonové džungli.

A ta z mého okna vypadá zhruba takto:

Jako první vás zaujme obrovský cihlový dům, stojící přímo před vámi. Zadívateli se pozorněji, uvidíte řadu totožných cihlových domů v celé ulici. Všechny ty domy mají tisíce oken. Občas mám pocit, že mě všechny sledují. Některé z nich jsou stále ještě dřevěné, ostatní už dohnala svou plastovou dobu. Barva domů je pochmurná a zašedlá, jako by zde stály už stovky let bez pohybu, bez života. Pouze místy je zde kapička života. Pár stromů, které by nejspíš raději rostly v lese. Pod stromy prorůstá zelená tráva, ta je však často trýzněna nedbalostí psích páníčků. Celá ulice je plná automobilů.

Při pohledu doprava se vám v očích objeví kříž tvořící vedlejší ulice, v jejich středu se kulatí kruhový objezd. Na levé straně lze pak spatřit jednu z hlavních ulic, která mě v noci už kolikrát nenechala spát. Z těchto ulic často vychází různé melodie lahodící lidskému uchu, ale také burácející řev nočních tvorů vracejících se do svých pelestí.

Při pohledu z mého okna spatříte svět městského kluka, šedivý a nevýrazný.

(Jakub Kalousek, SD2)

3.

Za malým oploceným parkovištěm začíná divočina. Z vysoké trávy zlatavé barvy, která pokrývá celé okolí, vykukují ovocné stromy, keře rybízů a zbytky plotů. Z prostředku místa, které člověk už několik desítek let neobhospodařuje, se jako maják vztýčil veliký smrk.

Na konci bývalých zahrádek se pod korunami statných dubů loučí stará cihelna. Za cihelnou protéká řeka, která opuštěnost tohoto místa odnáší ještě o stovky metrů dále.

V téměř každodenní mlhavé pokrývce, která se proplétá mezi stébly uschlé trávy, se odehrává nekonečný seriál ze života zvířat. Není neobvyklé zpozorovat ježky, veverky, srny, divoká prasata a mnoho dalších obyvatel tohoto místa.

Pokud se podívám více doprava, je vidět prášná cesta se stovkami děr a kopečků, která je lemovaná žlutou zdi podzemních modřínů. Za touto zdi je prudký kopec dolů vedoucí k pásu neprostupných vrb. Za nimi se místy objevuje stříbrná hladina řeky. Na protějším břehu se rozkládají louky, pasou se tam koně. Za loukou řeka za mnoho staletí vyrobila skalnatou zeď, která vystupuje až k prvním mrakům. Na levé straně se roztahuje les, kam až oko dohlédne.

Pohled z mého okna mě uklidňuje, jsem rád, že se i v nejbližším okolí Plzně najde místo nikoho.

(Jan Hřebec, SD2)

4.

Jako každý den i v tento podzimní den sedím na své židli v pokoji a dívám se z okna.

Vidím pole vedle lesa, po poli jezdí traktory a orají. Silný vítr z lesa přináší plno listů, poletuje všude okolo. U lesa stojí malá chaloupka, kterou obklopují obrovské duby. Vypadají zajímavě, ve tmě dokonce trochu strašidelně.

Hned kousek od našeho domu na poli si právě teď děti pouštějí draky, létají jim až nad stromy. Také jsem si jako malý pouštěl draky a závodil s ostatními, který drak vystoupá nejvýš.

Vítr je na pouštění draků dnes jak dělaný. Hraje si s barevným listím tak, že to vypadá jako v pohádce. Jenže už se pomalu stmívá a roz dováděné děti, kterým je už moc zima, se běží ohřát do svých domovů. Jen ten vítr pořád fouká a naráží do stoletých stromů. Proč se jen nemůže vrátit léto?

(Vojtěch Jiskra, SD2)

Z místních pověstí, bludů a mystifikací

Jak to přišlo, že bylo na Karlově postaveno učiliště?

Před dávnými lety byla na okraji Plzně holá pláň, které se začalo říkat Karlov. Děti si sem rády chodily hrát fotbal, na podzim pouštěly draka a v zimě, když napadlo hodně sněhu, šly se klouzat. Na začátku 20. století se začalo na Karlově stavět. Stavěly se tu domy pro zaměstnance Škodovky. Kromě obytných domů se také vystavěla škola, hospoda a sportoviště.

Za druhé světové války přežil Karlov několik náletů, ale ten nejhorší přišel v dubnu v roce 1945. Škody po náletu nebyly nikdy zcela napraveny, pro Karlov jako čtvrť to byl začátek konce. A Karlov jen přežíval. Po několika letech si páni radní řekli: „Musíme ten Karlov nějak oživit, postavíme tam učiliště. A když už investujeme finance, zabijme dvě mouchy jednou ranou. Postavme učiliště stavební, ať se tamější žáci můžou podílet na stavební rekonstrukci okolí.“ Při výstavbě učiliště mysleli i na nejhorší, udělali protiatomové kryty pro případné budoucí bombardování.

Postupem času se učiliště rozšiřovalo, po Plzni se budovala pracoviště pro budoucí řemeslníky, především pro instalatéry, klempíře a truhláře. Po revoluci se učiliště sloučilo s dalšími dvěma učilišti. Teď ve 21. století vypadá Karlov úplně jinak, místo holé pláně je zde čtvrť plná firem, podniků a nových bytů. A pochopitelně zde dál stojí i naše učiliště.

(Jakub Malík, SD1)

Novinářská kachna á la Karlov aneb Mystifikace na n-tou

Frankenstein v ulicích Karlova

Píše se rok 1931 a právě začalo natáčení nového hororového snímku Frankenstein. Hlavní postavu Frankensteinova netvora měl ztělesňovat Angličan William Henry Pratt, známý spíše pod pseudonymem Boris Karloff.

Problém s natáčením vznikl hned na začátku. Režisér potřeboval natáčet v prostředí dělnické čtvrti. Hledání takového místa zdrželo natáčení na dost dlouhou dobu. Zázrak se však stal ve chvíli, kdy byl režisér pozván na ochutnávku plzeňského piva. V rámci návštěvy Plzně byl pozván také do Škodových závodů. A tam se to stalo. Režisér si v nedalekém okolí všiml malé dělnické čtvrti.

Asi o měsíc později začalo na Karlově natáčení filmu Frankenstein. Produkce Škodovky slavila v té době obrovské úspěchy a její jméno bylo známé po celém světě. Mimo to se mohla pyšnit tím, že se v jedné z hal natočilo stvoření monstra doktorem Frankensteinem. Monstrum se dokonce prošlo ulicemi Karlova.

Natáčení úvodu filmu Frankenstein a účinkování výborných hollywoodských herců se zapsalo tučným písmem do kroniky Karlova. A tak se stalo, že se Boris Karloff prošel po Karlově a zanechal zde svoji stopu. A to doslova. Pamětníci dodnes vzpomínají, jak léta pečlivě opatrovali otisk Karloffovy boty v blátě jednoho ze škodováckých dvorů. Můžeme se směle domnívat, že právě zde se možná zrodila inspirace pro hollywoodský Mann's Chinese Theatre.

(David Vácha, SD1)

Noc na Karlově

Píše se rok 1909 a na filmovou scénu přichází anglický, převážně hororový herec, Boris Karloff. Známe jej z filmu Frankenstein, kde ztvárnil Frankensteinova netvora. Hrál ovšem i v jiných filmech. Nejvíce se ale Boris Karloff proslavil v českém filmu Noc na Karlově.

Karlova byla dělnická obytná čtvrť, pro pracovníky velkého závodu Škoda Plzeň. Stála zde velká škola, která se právě stala místem děje dalšího hororového snímku Borise Karloffa. To, že se měl v Česku natáčet anglický hororový film, byla velká událost a všichni čeští občané byli velice zvědaví.

Film se točil půl roku, takže obyvatelé Karlova neustále chodili pozorovat natáčení a pořád si mezi sebou šuškali o zkušenostech se zahraničním štábem. Natáčení výrazně ovlivňovalo výuku ve škole i školní docházku, a tak byly děti přemístěny do okolních škol.

Po skončení natáčení se vrátilo vše do normálního režimu. Po několika měsících byl film uveden do biografů. Film Noc na Karlově získal několik cen a proslavil českou zemi.

Dne 20. 12. 1944 se stala tragédie. Americké letouny bombardovaly závod Škoda a zasažena přitom byla i čtvrť Karlov. Letecké bomby silně poškodily i prostor někdejšího natáčení, také škola dostala přímý zásah. To ovšem Borise Karloffa chytlo za srdce a rozhodl se, že nedaleko místa, kde stávala škola, postaví novou školní budovu. Pomůže tak rodinám s dětmi, které nejvíce postihlo bombardování.

Stavba školy chvíli trvala, ale nakonec budova stála. O několik let později 1. 7. 1984 se škola zrenovovala a přejmenovala na SOU stavební. Boris Karloff se nedožil tohoto data, neboť zemřel v zimě roku 1969, ale dodnes se jeho jméno promítá do označení čtvrti, které místní neřeknou jinak než „Karlof“.

(Richard Urban, SD1)

Jak se stalo že Boris Karloff natáčel v Plzni film?

Už mě to vážně nebaví. Přece jsem nestudoval jen proto, abych pracoval na farmě a už vůbec ne jako dělník. Ale co mi zbývá, když tohle město vůbec neznám?

Pardon, zapomněl jsem se představit, jmenuji se William Henry Pratt, ale svět mě zná spíše jako Borise Karloffa.

Když mi bylo 23 let, projížděl kolem farmy povědomý chlápek. Zdálo se, že jde o známého režiséra, kterého jsem si vybavil, až když jsem přišel blíž. Zabloudil a ptal se na cestu. Když mě však spatřil, začal vyprávět o svém chystaném filmu a prý by byl schopný otočit můj život o 180 stupňů. Zpočátku jsem si myslel, že je to dost přehnané, ale opak byl pravdou. Role Frankensteinova netvora mi změnila život. Vlastně jsem později pochopil, že to byl můj sen.

Natáčel jsem i další filmy, poznal jsem spoustu zemí, ale nikdy jsem nevěřil, že se mi nakonec zalíbí poměrně malá země uprostřed Evropy, Česká republika. Nejvíce

mě okouzilo malé průmyslové městečko Plzeň. Když jsme pak v místní okrajové čtvrti natáčeli několik hororových scén, neušlo mi, že místní obyvatelé jsou nesmírně srdeční a přátelští. Myslím si, že i já jsem jim přirostl k srdci.

Později jsem se dozvěděl, že pojmenovali onu část Plzně Karloff.

(Martin Krch, SD1)

Plzeň plná temnoty

Před pár lety se v Plzni za slunečného dne stalo něco velmi zvláštního. Stáli jsme venku na chodníku před bytovkou a z rohu ulice se vyřítilo luxusní černé auto.

Do Plzně prý přijel natáčet svůj další film Boris Karloff. Byl jsem rád, že zastavil hned kousek od nás. S kamarády jsme za ním hned běželi, protože jsme znali všechny jeho filmy. Byl velmi milý, podepsal nám svoji fotku. Plní radosti jsme snímky doma ukazovali svým rodičům. Jeho další film se má prý jmenovat „Plzeň plná temnoty“.

Po pár týdnech natáčení Boris Karloff odjel zpět do Anglie. Na jeho památku se v Plzni nechala vystavět čtvrt Karloff, ve které se zanedlouho zabydlely mnohé filmařské týmy, brzy zde vznikly i filmové ateliéry. Bohužel nepřežily 2. světovou válku, při náletu na Škodovku padly za obětí zápalným bombám.

Dlouho si budu pamatovat, jak mi významný anglický herec podepisoval svoji fotku. Tehdy jistě netušil, jak příznačný byl název jeho filmu. Dnes zůstává vzpomínka na meziválečné filmové dobrodružství alespoň v místním názvu čtvrti Karlov (čti [kerlof]).

(Adam Helan, SD1)

STAVEBNÍ UČILISTE

KARLOV

(Pracovní list - vytvořený žáky třídy I3)

1. Kdo založil Škodovku?
2. Co je Karlov v Plzni? Kde leží?
3. Podle koho se jmenoval Karlov?
4. Kdy vznikla dělnická čtvrť Karlov?
5. Podle čeho se jmenovaly ulice na Karlově?
6. Jak velké zde byly byty?
7. Jaká zvířata mohli chovat obyvatelé Karlova?
8. Kdo zaplatil výstavbu sokolovny?
9. Kolik stálo postavení budovy základní školy a kdo to zaplatil?
10. Jak se dělily třídy v základní škole?
11. Jakými přezdívkami nazývali žáci školníky?
12. Co se stalo, že musela být škola zbourána?
13. Která budova stojí z bývalého Karlova dodnes?
14. Kolik lidí zemřelo při bombardování Škodovky a Karlova na konci 2. světové války?
15. Kdy byly zbourány poslední obytné domy Karlova?
16. Kdo byl Rudolf Hrbek, co napsal, jaký vztah měl ke Karlovu?
17. Jakým sportům se věnovali obyvatelé Karlova?
18. Vyjmenujte další aktivity obyvatel Karlova.
19. Vyjmenujte tři sporty, kterým se obyvatelé Karlova věnovali.
20. Co víte o pracovních táborech na tomto území?

SOU stavební Plzeň, Borská 55

(Pracovní list - vytvořený žáky třídy I3)

1. Kolik stavebních učilišť bývalo v Plzni v 90. letech 20. století?
2. Kdy vznikla budova našeho učiliště?
3. Které budovy stojí v jejím okolí?
4. Které učební obory se učí na našem učilišti?
5. Kde se nacházejí dílny odborné praxe?
6. Které firmy se nacházejí v okolí?

Na závěr veliké poděkování společnosti Plzeň – EHMK 2015,
panu Mgr. L. Touškovi z katedry antropologie FF ZČU, panu Mgr. P. Hemzáčkovi
a všem žákům a zaměstnancům SOU stavebního, Borská 55, Plzeň, kteří se podíleli
na projektu a přípravě sborníku a výstavy.

Autoři textů a fotografií: žáci a učitelé SOU stavebního, Borská 55, Plzeň

